Versiune anonimizată

Cauza C-337/26 [Gecchi][i]

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

20 aprilie 2026

Instanța de trimitere:

Tribunale Ordinario di Verona (Italia)

Data deciziei de trimitere:

17 martie 2026

Reclamantă:

BI

Pârât:

AL

[*omissis*]

TRIBUNALE ORDINARIO di VERONA [TRIBUNALUL DIN VERONA]

SECȚIA I CIVILĂ

[*omissis*]

[*omissis*] **BI**

reclamantă

împotriva

[*omissis*] **AL**

[i] Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile din procedură.

DOCUMENT DE LUCRU

pârât

I. PROCEDURA PRINCIPALĂ

[*omissis*]

1. Prezentare pe scurt a procedurii principale

Prin cererea introductivă depusă la 17.4.2024 [*omissis*], doamna BI a solicitat separarea de drept a soților și, în același timp, desfacerea căsătoriei încheiate cu AL și celebrate în Țările de Jos la 2.1.2018. Prin aceeași cerere, ea a solicitat de asemenea stabilirea răspunderii părintești asupra copiilor [*omissis*] [minori].

Domnul AL a depus întâmpinare și a invocat, pe cale de excepție, lipsa competenței instanței italiene în sensul articolelor 3 și 7 din Regulamentul (UE) 2019/1111 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (așa-numitul Regulament Bruxelles IIb”).

Doamna BI a solicitat instanței italiene sesizate respingerea excepției invocate și pronunțarea pe fond.

Prin hotărârea nr. 2709/2024, publicată la 22.11.2024, Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona) a constatat lipsa competenței jurisdicționale a instanței italiene și, în temeiul articolului 91 din Codul de procedură civilă italian, a obligat-o pe reclamanta BI la plata cheltuielilor de judecată suportate de pârâtul AL.

2. Prezentare pe scurt a situației de fapt din cauză

Doamna BI a solicitat separarea de soțul său și desfacerea căsătoriei, arătând că relația conjugală încetase de mult timp.

Reclamanta a arătat că: - în anul anterior depunerii cererii, soții erau deja separați în fapt, iar copiii minori locuiau în principal cu reclamanta, care se afla în Germania, unde lucra ca acrobat de circ; - soțul rămăsese în schimb în Țările de Jos, unde lucra ca patinator; - începând din luna decembrie 2023, tatăl și-a exercitat dreptul de vizită, mergând să ia copiii din Germania o dată pe lună și ținându-i cu el în Țările de Jos timp de șapte zile consecutive; - în luna mai 2023, reclamanta a achiziționat un imobil în apropierea reședinței tatălui său și a unor rude din provincia Verona, deoarece intenționa să se stabilească definitiv cu familia în Italia; - din luna noiembrie 2023, pârâtul nu a contribuit cu nimic la întreținerea economică a copiilor și nu a autorizat înscrierea fiicei la grădinița din [*omissis*] [localitatea].

În aceste condiții, reclamanta a solicitat exercitarea în comun a autorității părintești asupra copiilor minori, stabilirea locuinței acestora la ea, reglementarea

Versiune anonimizată

DOCUMENT DE LUCRU

dreptului de vizită, acordarea unei pensii de întreținere pentru cei doi copii și, cu titlu de măsură provizorie, autorizarea înscrierii fiicei la grădinița din [*omissis*] [localitatea], situată în provincia Verona.

Pârâtul AL a depus întâmpinare prin avocat și a contestat faptul că doamna BI ar fi avut reședința în Italia înainte de introducerea acțiunii și că reședința obișnuită a doamnei BI și a celor doi copii s-ar fi aflat vreodată în Italia, având în vedere că aceștia au locuit în Germania din luna iulie 2023 până în luna martie 2024 și, anterior, din luna iulie 2022 până în luna iulie 2023, în Franța, în [*omissis*] [localitatea].

Ambele părți au fost reprezentate în proces de un avocat.

Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona), făcând trimitere la noțiunea de reședință obișnuită astfel cum rezultă din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, a exclus faptul că, la data sesizării sale, reședința obișnuită a minorilor, în sensul articolului 7 din Regulamentul Bruxelles IIb, s-ar fi aflat în Italia. În special, Tribunalul a constatat că Italia nu a fost niciodată un loc în care părinții și copiii minori să își fi stabilit centrul intereselor și nici în care aceștia să se fi integrat în mod permanent sau legal. Împrejurarea că, inclusiv la momentul introducerii acțiunii, minorii locuiau în străinătate, mai precis în Franța, unde se mutaseră între timp împreună cu mama lor, a determinat Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona) să excludă competența sa jurisdicțională și în ceea ce privește adoptarea măsurilor provizorii solicitate.

În consecință, în temeiul articolelor 3 și 7 din Regulamentul nr. 2019/1111, Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona) a constatat lipsa competenței jurisdicționale a instanței italiene sesizate, obligând-o pe reclamanta BI la plata cheltuielilor de judecată efectuate de pârâtul AL, în cuantum de „*2 360,00 de euro cu titlu de onorariu de avocat, plus* [*omissis*] [*alte cheltuieli*]”.

Ulterior, prin cererea din 5.2.2026, domnul AL a solicitat Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona) eliberarea certificatului în temeiul articolului 53 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (așa-numitul Regulament Bruxelles Ia) pentru a proceda la executarea, în Țările de Jos, a părții din hotărâre privind cheltuielile de judecată.

2. DREPTUL NAȚIONAL

1 Dispoziții naționale invocate

Articolul 91 din Codice di procedura civile (Codul de procedură civilă italian) prevede că instanța, prin hotărârea prin care se finalizează procedura în fața sa, obligă partea care cade în pretenții la plata cheltuielilor de judecată efectuate de partea adversă și stabilește cuantumul acestora, inclusiv al onorariilor de avocat.

Versiune anonimizată

DOCUMENT DE LUCRU

Procedura inițiată de doamna BI s-a încheiat prin constatarea lipsei competenței jurisdicționale a instanței italiene în temeiul articolelor 3 și 7 din Regulamentul (UE) 2019/1111. Prin hotărârea [*omissis*] a Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona) [*omissis*] a fost soluționată cauza și s-a finalizat procedura aflată pe rolul acestei instanțe, astfel cum se prevede la articolul 91 din Codice di procedura civile (Codul de procedură civilă italian).

Reclamanta, care a inițiat procedura, a solicitat ulterior respingerea excepției lipsei competenței jurisdicționale și a insistat pentru pronunțarea unei hotărâri pe fond în fața unei instanțe lipsite de competență jurisdicțională, fiind considerată „parte căzută în pretenții” și obligată la plata cheltuielilor de judecată în favoarea domnului AL în temeiul articolului 91 din Codice di procedura civile (Codul de procedură civilă italian).

3. DISPOZIȚIILE DE DREPT AL UNIUNII EUROPENE

[*omissis*]

Regulamentul (UE) 2019/1111 reglementează competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia autorității părintești, precum și răpirea internațională de copii (denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles IIb”).

Articolele 3 și 7 din capitolul II din Regulamentul (UE) 2019/1111 indică criteriile de stabilire a competenței jurisdicționale pentru soluționarea aspectelor referitoare la divorț, la separarea de drept a soților și la anularea căsătoriei, precum și a cererilor privind răspunderea părintească.

Articolul 36 din capitolul IV din același regulament prevede că *„(1) Instanța dintr-un stat membru de origine, comunicată Comisiei în temeiul articolului 103, eliberează, la cererea unei părți, un certificat privind:*

a) o hotărâre în materie matrimonială, folosind formularul care figurează în anexa II;

b) o hotărâre în materia răspunderii părintești, folosind formularul care figurează în anexa III;

c) o hotărâre prin care se dispune înapoierea copilului astfel cum se menționează la articolul 2 alineatul (1) litera (a) și, după caz, orice măsuri provizorii, inclusiv măsuri asigurătorii, dispuse în conformitate cu articolul 27 alineatul (5) care însoțesc hotărârea, folosind formularul care figurează în anexa IV.

(2) Certificatul se completează și se eliberează în limba hotărârii. Certificatul poate fi eliberat și într-o altă limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene care a fost solicitată de parte. Acest lucru nu creează nicio obligație pentru instanța

Versiune anonimizată

DOCUMENT DE LUCRU

care eliberează certificatul de a furniza o traducere sau o transliterare a conținutului traductibil din câmpurile de text liber.

(3) Eliberarea certificatului nu poate fi contestată."

Articolul 73 din același regulament, intitulat „Costuri", prevede că „*[p]rezentul capitol [și anume capitolul IV] se aplică, de asemenea, în ceea ce privește stabilirea cuantumului cheltuielilor de judecată în cadrul procedurilor inițiate în temeiul prezentului regulament și pentru executarea oricărei hotărâri privind astfel de cheltuieli*".

Anexa II la Regulamentul Bruxelles IIb, intitulată „CERTIFICAT PRIVIND HOTĂRÂRILE ÎN MATERIE MATRIMONIALĂ", urmează *„A se elibera, la cererea unei părți, în ceea ce privește o hotărâre de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei, de către instanța unui stat membru de origine, astfel cum a fost comunicată Comisiei în temeiul articolului 103 din regulament".*

Anexa III la Regulamentul Bruxelles IIb, intitulată „CERTIFICAT PRIVIND HOTĂRÂRILE ÎN MATERIA RĂSPUNDERII PĂRINTEȘTI", urmează *„A se elibera, la cererea unei părți, în ceea ce privește o hotărâre în materia răspunderii părintești, de către instanța unui stat membru de origine, astfel cum a fost comunicată Comisiei în temeiul articolului 103 din regulament.".*

Articolul 1 alineatul (2) literele (a) și (e) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles Ia") exclude în mod expres din domeniul de aplicare al acestui regulament „*starea civilă și capacitatea persoanelor fizice, drepturile patrimoniale rezultate din regimurile matrimoniale sau din legăturile considerate prin legea aplicabilă acestora ca având efecte comparabile căsătoriei" și „obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, de rudenie, de căsătorie sau de alianță*".

Articolul 2 litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 clarifică faptul că *„În sensul prezentului regulament: (a) «hotărâre» înseamnă o hotărâre pronunțată de o instanță dintr-un stat membru, indiferent de denumirea acesteia, inclusiv un decret, un ordin, o ordonanță sau un mandat de executare, precum și o decizie privind stabilirea de către un grefier al instanței a cheltuielilor de judecată.*

În sensul capitolului III, «hotărâre» include măsurile provizorii și de conservare dispuse de o instanță care, în temeiul prezentului regulament, este competentă să judece cauza pe fond. Noțiunea nu include măsurile provizorii, inclusiv de conservare, dispuse de o astfel de instanță fără citarea pârâtului, cu excepția cazului în care hotărârea care cuprinde măsura este notificată sau comunicată pârâtului înaintea executării."

Versiune anonimizată

DOCUMENT DE LUCRU

4. PREZENTARE PE SCURT A MOTIVELOR TRIMITERII PRELIMINARE

[*omissis*]

Prin cererea transmisă la 5.2.2026, domnul AL a solicitat eliberarea certificatului prevăzut la articolul 53 din Regulamentul Bruxelles Ia, în vederea executării în Țările de Jos a părții din hotărâre prin care se dispune obligarea la plata cheltuielilor de judecată.

Cu toate acestea, astfel cum s-a arătat la punctul anterior, pe de o parte, certificatul solicitat de domnul AL nu poate fi eliberat în temeiul Regulamentului Bruxelles Ia, întrucât acest regulament exclude în mod expres materia dreptului familiei [articolul 1 alineatul (2) literele (a) și (e)], iar, pe de altă parte, în pofida textului articolului 73 din Regulamentul Bruxelles IIb aplicabil în speță, nu este posibil să se obțină certificatul respectiv.

Având în vedere cele de mai sus, instanța de trimitere consideră că sunt îndeplinite condițiile pentru adresarea unei cereri de decizie preliminară Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru următoarele motive:

- certificatul solicitat de domnul AL nu poate fi emis, deoarece cererea este întemeiată pe un regulament care nu se aplică în materia dreptului familiei, aceasta fiind reglementată de Regulamentul 2019/1111, care se aplică și cheltuielilor de judecată (articolul 73);

- cu toate acestea, partea căreia trebuie să îi fie rambursate cheltuielile de judecată nu poate solicita eliberarea certificatului cuprins în anexa II la Regulamentul 2019/1111, deoarece, potrivit formulării actuale a acesteia, certificatul este în mod expres destinat „*[a] se elibera, la cererea unei părți, în ceea ce privește o hotărâre de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei*”;

- certificatul presupune așadar pronunțarea unei hotărâri pe fond și impune în mod obligatoriu bifarea rubricii corespunzătoare care indică tipul hotărârii, și anume „divorț”, „separare de drept” sau „anulare a căsătoriei”.

Această formulare este, *in abstracto*, conformă cu *favor divortii*, principiu care stă la baza regulamentului și a normelor Uniunii, potrivit căruia hotărârile prin care nu se pronunță desfacerea legăturilor matrimoniale nu sunt, *per se,* destinate să circule, pentru a nu se aduce atingere dreptului la separare, la divorț și la anularea căsătoriei.

TRIMITERE PENTRU INTERPRETARE

Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona) apreciază că există îndoieli cu privire la validitatea certificatelor care figurează în anexele II și III la Regulamentul Bruxelles IIb, care nu permit să circule o hotărâre care conține, pe

Versiune anonimizată

DOCUMENT DE LUCRU

lângă declinarea propriei competențe jurisdicționale, și dispoziția privind obligarea la plata cheltuielilor de judecată în favoarea părții care a avut câștig de cauză.

O hotărâre a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la acest aspect este relevantă pentru a nu se aduce atingere principiului potrivit căruia partea care a determinat inițierea procesului și necesitatea recurgerii la protecția jurisdicțională trebuie să suporte cheltuielile de judecată în cazul în care cade în pretenții, iar partea care a avut câștig de cauză nu trebuie să suporte cheltuielile efectuate pentru valorificarea drepturilor sale.

Căderea în pretenții constituie o aplicare a principiului cauzalității, potrivit căruia nu este exonerată de obligația de a suporta cheltuielile partea care, prin conduita sa culpabilă, a făcut necesară inițierea procesului, independent de motivele — de fond sau procedurale — care au determinat respectiva conduită [Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație), Secția I, Ordonanța nr. 21823 din 29.7.2021].

Formularea actuală împiedică recunoașterea și executarea părții din hotărâre prin care se dispune obligarea la plata cheltuielilor de judecată, ceea ce aduce atingere dreptului de creanță recunoscut părții care a avut câștig de cauză.

5. ARGUMENTELE ESENȚIALE ALE PĂRȚILOR DIN PROCEDURA PRINCIPALĂ

[*omissis*]

Părțile nu și-au exprimat în mod explicit poziția cu privire la problema adusă în atenția Curții de Justiție a Uniunii Europene. În vederea eliberării certificatului, nici regulamentul, nici normele naționale nu prevăd, de altfel, inițierea unei proceduri contradictorii.

Procedura s-a încheiat, iar problema a apărut doar ulterior, în etapa cererii formulate de partea care a avut câștig de cauză pentru obținerea certificatului în temeiul articolului 53 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012, care însă, astfel cum s-a arătat, nu este aplicabil materiei în discuție. De asemenea, nu este posibil nici să i se sugereze părții să solicite un alt certificat.

6. PUNCTUL DE VEDERE AL INSTANȚEI DE TRIMITERE

[*omissis*]

Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona) consideră necesară intervenția Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru a aprecia oportunitatea modificării certificatelor prevăzute în anexele II și III la Regulamentul (UE) 2019/1111, astfel încât, precum în speță, decizia de obligare la plata cheltuielilor de judecată cuprinsă într-o hotărâre de declinare a competenței să poată circula și să poată fi

Versiune anonimizată

DOCUMENT DE LUCRU

executată de partea care a obținut câștig de cauză într-un mod care să nu aducă atingere dreptului la apărare înțeles ca dreptul părții care a obținut câștig de cauză de a nu suporta cheltuielile necesare pentru recunoașterea dreptului său de a introduce o acțiune în fața instanței competente.

Articolul 36 din Regulamentul 2019/1111, în măsura în care impune existența „*[unei hotărâri] în materie matrimonială*” și a „*[unei hotărâri] în materia răspunderii părintești*”, prin indicarea certificatelor care figurează în anexele II și III la același regulament, nu exclude posibilitatea ca hotărârea pronunțată în aceste materii să fie o hotărâre prin care se constată lipsa competenței jurisdicționale. Astfel, stabilirea instanței competente necesită aprecieri specifice dreptului familiei, precum noțiunea de reședință obișnuită, și este reglementată de articolele 3 și 7 din același regulament, astfel încât, în fapt, este vorba tot despre hotărâri în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești. Intervenția solicitată nu aduce atingere dreptului la separare, la divorț sau la anularea căsătoriei, potrivit principiului *favor divortii* astfel cum a fost expus mai sus, ci protejează dreptul la apărare, garantat deopotrivă de articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, drept care se reflectă în dreptul părții de a fi asistată și reprezentată de un avocat și de a nu trebui să suporte cheltuielile în cazul în care obține câștig de cauză.

7. PRELUCRAREA SPECIFICĂ A CERERII

Natura procedurii și prezența [*omissis*] [copiilor minori] fac ca anonimatul să fie indispensabil.

8. TRIMITEREA ÎNTREBĂRILOR PRELIMINARE LA CURTEA DE JUSTIȚIE

[*omissis*]

Pentru aceste motive, Tribunale di Verona (Tribunalul din Verona), [*omissis*] având în vedere articolul 267 TFUE, dispune următoarele:

1) adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarea întrebare preliminară: este sau nu contrară dreptului Uniunii formularea actuală a certificatelor cuprinse în anexele II și III la Regulamentul 2019/1111, care nu permite ca o hotărâre prin care s-a constatat lipsa competenței jurisdicționale, fără a se pronunța asupra cererii de divorț, de separare sau de anulare a căsătoriei, dar care conține o dispoziție privind obligarea la plata cheltuielilor de judecată în favoarea părții care a avut câștig de cauză, să producă efecte în statele membre (cu excepția Danemarcei) și să fie executată numai în ceea ce privește cheltuielile de judecată?

2) [*omissis*] [*aspecte procedurale*]

Versiune anonimizată

DOCUMENT DE LUCRU

3) Suspendă soluționarea cererii de eliberare a certificatului formulată de domnul AL;

[*omissis*]

Data: 17.3.2026

[*omissis*]

DOCUMENT DE LUCRU

Versiune anonimizată